

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.VI.20.729/2012/7.szám

A Kúria a dr. Lesti Zsuzsanna pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a Bernschütz és Harkai Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Harkai Gergely ügyvéd által képviselt alperes ellen bíróság által jóváhagyott egyezség érvénytelenségének megállapítása iránt a Kecskeméti Városi Bíróságnál 11.P.21.090/2010. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Kecskeméti Törvényszék 2.Pf.21.890/2011/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 30.000 (Harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díja a felperes terhén marad.

A le nem rótt 115.900 (Száztizenötezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes 2000. május 31. napján kiadott működési engedély alapján működtette B.-n a K. Sörözőt. A felperes bérbeadóként 2000. év óta volt üzleti kapcsolatban az alperes jogelődjével, illetve a későbbiekben az alperessel. Az üzlethelyiség egy részét ugyanis játéktermi célokra az alperes részére bérleti szerződéssel átengedte. Az alperes két darab pénznyerő automata játékgepet helyezett el az eladótérben, amely után játékgepenként 10.000 forint/hó bérleti díjat fizetett a felperes részére. Az alperes 2007. október 31. napjáig üzemeltette a felperes üzletében a két játékgepet.

A peres felek a terembérleti szerződést szóbeli megállapodással kiegészítették azzal, hogy a felperes feladata a játékgepeken lévő

elektromos és mechanikus számláló adatainak rögzítésével a nyerőautomatákból a napi pénzbevételek kivétele, összesítése és az így megállapított összeggel havonta egy alkalommal köteles az alperessel elszámolni. Ez az eljárási rend 2007. február végéig a felek között viták keletkezése nélkül működött. A felperesnél azonban 2006-ban súlyos betegséget diagnosztizáltak, amelynek következtében orvosi kezeléseken kellett részt vennie és emiatt a vendéglátóipari üzletét 2007. évtől kezdődően időközönként bezárta, illetve az alkalmazottakkal működtette. A nyerőautomatákkal kapcsolatos elszámolás emiatt 2007. március, április és május hónapokban nem történt meg.

Az alperes kérelmére 2008. augusztus 28. napján fizetési meghagyás kibocsátására került sor, amelyben az alperes elszámolás címén 1.158.900 forint tőke és ennek 2007. április 1. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatai megfizetését kérte a felperestől a 2007. március, április és májusi bevétel érvényesítése érdekében. A jelen per alperesének ellentmondása folytán P.21.185/2008. számon perré alakult eljárásban 2009. június 18-án a felek megkötötték a 10. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt egyezséget, amelyet a bíróság végzésével jóváhagyott és a végzés az egyezségkötés napján jogerőre emelkedett. Az egyezségkötés előzménye volt, hogy a felperes az alperes követelésének jogalapját és összecszerűségét nem vitatta. Az egyezségben a jelen per felperese arra vállalt kötelezettséget, hogy 2009. augusztus hónaptól kezdődően minden hónap 25-éig megfizet az alperes részére 50.000 forintos részletekben 1.158.900 forintot. Az alperes kamatkövetelést nem érvényesített.

A felperes a részletek megfizetését nem kezdte meg. 2010. január 25-én benyújtott keresetében a jóváhagyott bírói egyezség érvénytelenségének a megállapítását és az eredeti állapot helyreállítását kérte, elsődlegesen a Ptk. 204. §-ára hivatkozással. Előadta, hogy az alperes által érvényesített követelés bíróság előtt nem érvényesíthető, mivel játékból és fogadásból ered. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy az egyezségkötéskor olyan betegségben szenvedett és olyan gyógyszereket szedett, amelyek hatása miatt a belátási képessége hiányzott. Állította továbbá a Ptk. 210. § (1)., (2) és (4) bekezdéseire alapítottnak, hogy az alperes tévedésbe ejtette, megtévesztette, illetve jogellenesen megfenyegette és ennek hatására kötött egyezséget. Hivatkozott arra is, hogy az eljáró bíró az egyezségkötés során nem tájékoztatta arról, hogy mit jelent maga az egyezség.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az egyezség tárgyát képező tartozás jogcíme elszámolás volt, a felperes az egyezségkötéskor beszámítási képességgel rendelkezett és semmiféle fenyegetésnek nem volt kitéve.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, kijavított ítéletével pedig a felperest az alperes javára perköltség viselésére kötelezte. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az alperes rendelkezett a pénznyerő automaták üzemeltetéséhez szükséges engedéllyel és a követelés elszámolási igény volt, így az nem tartozik a Ptk. 204. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti körbe. Az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak a felperes azon állítását, hogy az egyezség megkötésekor a Ptk. 17. §-a szerinti cselekvőképtelen állapotban volt. A kihallgatott tanúk, valamint a perben beszerzett orvosszakértői vélemény alapján azt állapította meg, hogy a felperes beszámítási képessége 2009. évben hullámzó volt és az egyezségkötés időpontjában fennálló állapotát pontosan meghatározni már nem lehet, de az megállapítható, hogy az ügyei önálló intézéséhez szükséges belátási képessége teljességgel nem hiányzott. Az elsőfokú bíróság nem találta bizonyítottnak, hogy az egyezségkötést megelőzően a felperest megfélemlítették volna. A perben kihallgatott tanúk erre vonatkozó vallomása a felperes előadását megcáfolta.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét helybenhagyta. A fellebbezésben a felperes lényegében megismételte a kereseti kérelmében előadottakat. Ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolytatta és a bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően értékelte.

A felperes által előadott semmisségi okkal kapcsolatban a másodfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a tanúvallomások, illetve a becsatolt orvosi iratok, valamint a beszerzett orvosszakértői vélemény alapján nem volt az megállapítható, hogy a felperesnek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljesen hiányzott volna az egyezségkötés időpontjában. A másodfokú bíróság szerint az sem bizonyosult be a per során, hogy a felperes az egyezségkötést megelőzően alappal fenyegetve érezhette volna magát. Az eljáró bíró, illetve a jegyzőkönyvvezető, továbbá az alperes jogi képviselője, aki az egységekötésnél jelen volt, tanúvallomásában egyezően adta azt elő, hogy az egységekötés során a felperes magatartása nem mutatott fenyegetettséget. Az egyezség tartalmából, a jegyzőkönyvben foglaltakból, illetve a tanúk vallomásaiból nem volt levonható olyan következtetés, hogy a felperes megtámadásra okot adó jogellenes fenyegetettsége miatt kötötte volna meg a perbeli egyezséget.

A felperes már a per előtt is ismerte az alperes követelését és annak jogalapját, illetveösszepszerűségét elismerte az egyezségkötés előtt. A felperes személyes előadásai során nem

vitatta, hogy volt a felek között olyan szóbeli megállapodás, hogy a játékgépekből a bevételt a felperes veszi ki és azzal a hó végén elszámol az alperessel. A felperes nem vitatta, hogy a pénznyerő automatákhoz éppen ezért kulccsal is rendelkezett. A felperes csak a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a terembérleti szerződésen túlmenően egyéb megállapodása az alperessel nem volt, ezt azonban a peradatok nem támasztották alá. Ugyancsak a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy külső körülmények is befolyásolhatták a játékgépeken található számlálók mozgását, ezt azonban az elsőfokú eljárás során nem adta elő és nem is igazolta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a per eldöntése szempontjából annak nem volt jelentősége, hogy a játékgépeket az alperes hatósági engedéllyel vagy anélkül üzemeltette a felperes vendéglátó üzletében. A törvényszék egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával is, hogy a felperes alaptalanul hivatkozik a Ptk. 204. § (1) bekezdésének a) pontjára, mert az alperes által érvényesített igény nem minősült játékból és fogadásból eredő követelésnek.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az általa támadott perbeli egyezség érvénytelenségének megállapítását kérte. Kérelmének jogszabályi alapját abban jelölte meg, hogy az alperesnek nem tartozik és ismételten hivatkozott arra, hogy az egyezség létrejöttékor cselekvőképtelen állapotban volt. Kifogásolta továbbá a bizonyítási indítványainak mellőzését, valamint a peradatok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelését. Álláspontja szerint a mérlegelés során az eljáró bíróságok súlyos eljárási szabálysértést követtek el, amely az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással volt.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen az eljáró bíróságok Pp. 206. §-a szerinti mérlegelését támadta. A Kúria a felülvizsgálati ügyekben követett töretlen gyakorlat szerint a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. Felülmérlegelésre csak igen kivételesen akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan maradt, iratellenes, vagy okszerűtlen, illetve logikai ellentmondást tartalmaz. Ez a jelen ügyben nem állapítható meg.

Nem vitatott a perben, hogy a felperes az egyezségkötés időpontjában gondnokság alatt nem állt. A Ptk. 17. § (1) bekezdése szerint gondnokság alá helyezés nélkül cselekvőképtelennek az

minősül, akinek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége tartósan vagy a jognyilatkozat megtételekor átmenetileg teljesen hiányzik. A perben nyilatkozó orvos tanúk tanúvallomásából, továbbá a beszerzett orvosszakértői véleményből az volt megállapítható, hogy a felperes belátási képessége nagy valószínűséggel nagy fokban korlátozott volt a perbeli időszakban, egészségi állapota és az ebből adódó mentális állapota miatt. Azt azonban az orvos tanúk, sem állították és a szakértői vélemény nem állapította meg, hogy a felperes az egyezségkötéskor cselekvőképtelen lett volna. Az eljáró bíróság kihallgatta a egyezségkötésben közreműködő személyeket, így az eljáró bírót, a jegyzőkönyvvezetőt és az alperesi jogi képviselőket is. Nevezettek nem utaltak arra, hogy a felperes nyilatkozatai alapján az egyezségkötés során a cselekvőképessége iránt bármiféle kétség merült volna fel. A felperes által előadott semmisségi ok tehát a perben nem nyert bizonyítást. Az eljáró bíróságok részletesen lefolytatták a bizonyítást a felperes által előadott megtámadási okokat illetően is.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy a bizonyítási indítványainak az eljáró bíróságok nem adtak helyt. A másodfokú ítélet ezzel kapcsolatban ítéletének indokolásában kifejtette, hogy S. G. és N. I. tanúkénti kihallgatására vonatkozó indítványt az elsőfokú bíróság jogszerűen mellőzte, mert a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján további tanúkihallgatás nélkül is tisztázott volt a tényállás. A felperes a 49. sorszámú fellebbezésében azt adta elő, hogy S. G. tanú bizonyítaná tudná, miszerint egyes esetekben a gépek játékos nélkül, maguktól is futtattak le nyereményprogramokat. N. I. tanú pedig jelen volt, amikor a felperest a per megindítása előtt rá akarták venni arra, hogy tartozáselismerő nyilatkozatot tegyen. A Kúria egyetért azzal, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 3. § (4) bekezdése értelmében a kért bizonyítás lefolytatását jogszerűen mellőzték. N. I. esetében a tanúvallomására azért nem volt szükség, mert az alperes képviselője személyes előadása során maga is elmondta, hogy a per megindítása előtt a tartozás összegének elismerése érdekében felkeresték a felperest. S. G. tanúvallomására pedig azért nem kerülhetett sor, mert a felperes a fellebbezésében előadottakra az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott, sőt a P.21.185/2008. szám alatt indított perben úgy nyilatkozott, hogy nem adódtak elszámolási problémák a nyerőgépek bevételeivel kapcsolatban. A 10. sorszámú jegyzőkönyvben pedig személyesen előadta, hogy este ő vette ki a bevételt a nyerőgépekből, arról feljegyzést készített, majd a hónap végén elszámolt az alperes képviselőjével, a gépekhez kulcsa volt. A hiány állítása szerint akkor keletkezett, amikor megbetegedett és nem ő kezelte a kulcsot, hanem az alkalmazottai, akik a gép fiókját a kulccsal kinyitották és a benne lévő pénzt eljátszották. Ezt az előadását megerősítette a 11.P.21.090/2010/7. sorszámú jegyzőkönyvben. Ugyanezen számú perben a 11. sorszámú jegyzőkönyvben a leánya is olyan tanúvallomást tett, miszerint az

anyjától tudta, hogy havonta el kell számolnia a nyerőgépek bevételeivel. A felperes személyes előadásából is megállapítható tehát, hogy a nyerőgépek bevételeinek esetleges eltűnése a felperes érdekkörébe eső okból következett be.

A kifejtettek alapján megállapítható, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül eljárva, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a felperes köteles megfizetni az alperesnek a felülvizsgálati eljárással felmerült költségeit. Ennek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint határozta meg azzal, hogy az az általános forgalmi adót is tartalmazza.

A felperest személyes költségmentessége folytán pártfogó ügyvéd képviselte. A Pp. 87. § (2) bekezdése értelmében a bíróság ilyen esetben a perköltség viseléséről szóló határozatában a díj összegének megállapítása nélkül a perköltségviselés arányának meghatározásával azt állapítja meg, hogy a pártfogó ügyvéd díjának viselésére ki köteles. Arról, hogy a felperes személyes költségmentességére tekintettel a pártfogó ügyvéd díját teljes egészében az állam viseli, a jogi segítségnyújtó szolgálat fog határozni.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. január 15.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő